

JAARVERSLAG 2021

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Gemeente Bergeijk

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN Aan
burgemeester en wethouders van Bergeijk en aan de gemeenteraad van
Bergeijk

Datum: 28 maart 2022
Onderwerp: Jaarverslag 2021 van de Adviesraad Sociaal Domein

Geacht college, geachte raadsleden,

Voor u ligt het jaarverslag 2021 van de Adviesraad Sociaal Domein. In uw verordening over de adviesraad wordt vermeld dat de adviesraad jaarlijks verslag doet van zijn werkzaamheden.

De adviesraad legt hiermee publiekelijk verantwoording af over zijn inzet van het afgelopen jaar. Wij blikken terug op de activiteiten van het afgelopen jaar, vervolgens geven wij de resultaten weer van de evaluatie van het afgelopen jaar en tot slot kijken wij vooruit naar de aandachtspunten voor het aanstaande jaar.

In de bijlage van het jaarverslag zijn al onze adviezen uit 2021 bijgevoegd.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein,

Ab Czech
voorzitter

© ASD Bergeijk, maart 2022

Leden van de adviesraad

Ronnie Dekkers, Anne Emans, Twan van Horssen, Mart van de Vorst, Hanneke van Hoof, Matthieu Jansen (secretaris) en Ab Czech (voorzitter)

Secretariaat

m.jansen102@upcmail.nl 06 3069 8570 www.asdbergeijk.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Samenstelling.....	4
3. Ondersteuning.....	4
4. Bestuurlijk overleg.....	4
5. Werkwijze.....	4
6. Onderwerpen.....	4
7. Adviezen.....	5
8. Evaluatie.....	5
9. Vooruitblik 2022.....	6
10. Slotwoord.....	6
Bijlagen adviezen 2021	
1. Advies over schuldhulpverlening.....	8
2. Advies over leerlingenvervoer.....	10
3. Advies over inburgeringsbeleid.....	12
4. Advies over dorpsondersteuning.....	14
5. Advies over gemeenschapshuizenbeleid	16
6. Strategisch kader Adviesraad Sociaal Domein 2022 – 2026.....	18

1. Inleiding

De adviesraad heeft tot taak om het gemeentebestuur gevraagd en ongevraagd van advies te dienen over alle aspecten binnen het sociaal domein. Hieronder ressorteren in ieder geval de lokale en/of regionale uitwerking van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Participatiewet en de Jeugdwet. Binnen het sociaal domein worden in dit kader ook begrepen: burgerparticipatie, inburgering, (jeugd)gezondheidszorg, onderwijs en sociaal cultureel werk.

2. Samenstelling

De leden van de adviesraad wonen allen in Bergeijk, zijn betrokken bij het sociaal beleid van de gemeente en hebben op ten minste een van de beleidsterreinen specifieke deskundigheid en/of ervaringsdeskundigheid.

Op 1 januari 2021 bestond de adviesraad uit 6 personen, te weten: Ronnie Dekkers, Mart van de Vorst, Anne Emans, Nick Maas, Matthieu Jansen en Ab Czech (tevens voorzitter). Gedurende het jaar hebben wij afscheid genomen van Nick Maas.

Er waren reeds 3 vacatures en aldus ontstonden er totaal 4 vacatures waarbij in eerste instantie getracht werd deze vanuit de eigen kring van bekenden op te vullen. Dat leverde geen concrete resultaten op, zodat in de loop van 2021 een externe werving heeft plaatsgevonden onder meer via een advertentie in de Eyckelbergh. Dit leverde welgeteld één kandidaat op die wij konden benoemen, te weten Hanneke van Hoof.

In ons strategisch kader 2022 - 2026 (zie bijlage) hebben wij medio 2021 dit als belangrijk knelpunt aangegeven en zijn wij hierover met de gemeente in gesprek gegaan.

3. Ondersteuning

De adviesraad werd ambtelijk ondersteund door Sascha Kraaijenga (die Daisy Follon verving vanwege ziekte) en Kim Marijnen (notulist).

4. Bestuurlijk overleg

Wethouder Marko van Dalen was aanwezig bij bijeenkomsten die de WMO, jeugdwet of gezondheid betrof. Wethouder Stef Luijten was aanwezig indien het de Participatiewet, dorpsondersteuning of gemeenschapshuizen betrof.

5. Werkwijze

Er hebben totaal tien bijeenkomsten van de adviesraad plaatsgevonden, waarvan een bijeenkomst een heisessie betrof.

Het bijzondere van dit jaar betreft met name het feit dat we door corona vanaf januari tot de zomervakantie niet in staat waren om fysiek te vergaderen. We hebben in die periode via Teams vergaderd. Dat werd als veel minder prettig ervaren, te meer daar de leden elkaar tussendoor niet zo vaak zagen, omdat de vergaderfrequentie niet zo hoog was.

6. Onderwerpen

De volgende onderwerpen zijn in de eerder genoemde 10 bijeenkomsten aan bod geweest:

Maatschappelijke ondersteuning

- Regiovisie Beschermd Wonen

Participatie en arbeid

- Schuldhulpverlening
- Armoedebeleid
- Kempische samenwerking van adviesraden

Jeugd

- IJslandsmodel/Kempenbranie

Onderwijs

- Leerlingenvervoer
- Integraal huisvestingsplan (IKC)

Overige onderwerpen

- Nieuwe Wet Inburgering
- WRR-rapport "Houdbare zorg"
- Omgevingswet, omgevingsvisie en omgevingsplan
- Dorpsondersteuners
- Gemeenschapshuizen

ASD notities

- Jaarverslag 2020
- Strategisch kader ASD Bergeijk 2022 – 2026 (opgenomen in de bijlage)

7. Adviezen

De volgende schriftelijke adviezen zijn gegeven (de adviezen zijn opgenomen in de bijlage) :

- Advies over beleid schuldhulpverlening
- Advies over beleid leerlingenvervoer
- Advies over beleid inburgering
- Advies over beleid dorpsondersteuners
- Advies over beleid gemeenschapshuizen

8. Evaluatie

In januari vond de afronding van de evaluatie plaats over 2020. Een groot aantal punten uit die evaluatie vroeg om nadere uitwerking:

- Terugkoppeling vanuit het college op onze adviezen
- Planning door de gemeente van de te bespreken dossiers
- Aanwezigheid van wethouders en ambtenaren bij vaststelling van het advies
- Het beter bereiken van doelgroepen, achterbannen en belanghebbenden
- De behoefte aan betere samenwerking van adviesraden in de Kempen
- De behoefte aan meer bekendheid van de ASD in Bergeijk
- De behoefte aan een eigen actuele website
- Het beter verdelen van het werk in de adviesraad

- De mogelijkheden van een vrijwilligersvergoeding
- Het strategisch kader uit 2018 dat aan een update toe was

Tijdens de heidag in de Volmolen te Riethoven in september 2021, na afloop van de toen vigerende coronamaatregelen, werden de openstaande punten verder uitgewerkt. Het was een zeer geslaagde heidag. We hadden een deskundige van buiten ingehuurd om ons proces te begeleiden. De sfeer was goed en het programma is naar tevredenheid volledig uitgevoerd. Het resultaat was: een hernieuwde uitgebreide kennismaking, een terugblik op de afgelopen periode wat betreft sfeer en werkwijze, het afwickelen van openstaande evaluatiepunten en het gezamenlijk doornemen van het oude strategisch plan en aanzetten geven voor wijziging. Tot slot hebben we gezamenlijk procesafspraken gemaakt over wie wat doet en de wijze waarop het stuk verder in route zal gaan.

In het stuk wordt de vernieuwde missie en visie weergegeven en zijn alle punten uit de evaluatie verder uitgewerkt zoals: vergoeding, bestuurlijke terugkoppeling, bekendheid en werkwijze. Na unanieme vaststelling door de ASD is het stuk verzonden naar het college en is het nadien uitvoerig met ons besproken.

Een aantal keuzen in de strategische nota zijn voor “eigen rekening” van de adviesraad en betreft de zelfstandige beslissingsbevoegdheid over onder andere: werkwijze, taakverdeling en communicatie. Er waren ook onderwerpen die alleen na overleg en met wederzijdse instemming konden worden geëffectueerd, zoals: vergoeding, eigen website, overname van secretariaat door de adviesraad en wijze van afstemmen tussen adviesraad en ambtelijke organisatie. Dit proces is nu naar tevredenheid afgerond. In de bijlage treft u ons Strategisch kader 2022 – 2026 aan.

9. Vooruitblik 2022

Vooruitkijkend naar het jaar 2022 werden de volgende thema's en activiteiten benoemd waaraan in ieder geval aandacht besteed zal worden:

Thema's

- Voortgang IHP/Integraal Kindcentrum
- Voortgang Wet Inburgering
- Monitoring uitvoering Participatiewet
- Inzet OAB-middelen
- Voortgang Regiovisie Beschermd Wonen
- Inkoop- en subsidiëringsbeleid
- Voortgang integratie Jeugdgezondheidszorg
- Evaluatie Wvvgz
- Voortgang lokaal jeugdwerk
- Vrijwilligers- en mantelzorgbeleid

Activiteiten

- Afstemming op Kempenniveau bevorderen met overige adviesraden m.b.t. het Participatiebedrijf, het CJG+ en de Jeugdgezondheidszorg
- Jaarlijks overleg fractievoorzitters en fractiespecialisten sociaal domein van onze plaatselijke politieke partijen
- Kennismaken met en aanbevelingen doen aan het nieuwe college
- Realiseren eigen website en publicaties in de Eijckelbergh

10. Slotwoord

Gemeenten zijn nu ruim 6 jaar op weg met de decentralisaties op het terrein van jeugd, maatschappelijke ondersteuning en arbeidsparticipatie. Landelijke evaluatierapporten laten zien dat de doelstellingen van deze operatie nog lang niet bereikt zijn. De beoogde transformatie staat nog aan het begin. Gemeenten hebben hun handen vol gehad aan: het eigen maken van de complexe materie, het (moeizaam) regionaal samenwerken, het werken met ingewikkelde inkoopprocessen en het passen en meten om binnen de begrotingskaders te blijven. Wij zijn hoopvol gestemd en denken graag mee om het sociaal domein nog beter te maken.

Bijlagen

Uitgebrachte adviezen en notities in 2021

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Burgemeester en wethouders van Bergeijk t.a.v. de ambtelijk secretaris

Datum: 19 april 2021

Onderwerp: **Advies over de nota Beleidsregels schuldhulpverlening 2021**

Geacht college,

Aan ons is gevraagd advies te geven over de nota Beleidsregels schuldhulpverlening 2021. Ter voorbereiding op dit advies hebben wij van u op 1 april 2021 de betreffende nota ontvangen met het verzoek om hierover binnen 14 dagen advies uit te brengen. Dit is een zeer kort tijdsbestek, te meer daar er binnen die periode van 14 dagen geen bijeenkomst van de adviesraad plaatsvindt. Met dit ongemak en onder deze tijdsdruk hebben we dit advies opgesteld.

Inleiding

Een op de vijf huishoudens in Nederland kamp met schuldenproblematiek. Totaal hebben 1,4 miljoen Nederlandse huishoudens te maken met schulden, waarvan de helft problematische schulden heeft of in de schuldhulpverlening zit. Bijna 200.000 Nederlandse huishoudens zit in een schuldhulpverleningstraject en jaarlijks stromen er 86.000 mensen in bij de schuldhulpverlening. Gemiddeld hebben mensen 14 schuldeisers. De meest voorkomende schuldeiser is de belastingdienst daarna komen zorgverzekeraars, regionale belastingen, justitie, woningbouwcorporaties en energiebedrijven. Daarnaast zijn er nog talloze incassopartijen die veruit de grootste groep schuldeisers vormen.

Mensen die financieel kwetsbaar zijn lopen ook op andere levensterreinen risico: ziekte, arbeidsverzuim, opvoedproblemen, dakloosheid en drank- en drugsproblemen. Veel huishoudens hebben structureel en langdurig weinig inkomen. Dit probleem wordt vanwege de coronacrisis alleen maar erger. Ten aanzien van de armoede- en schuldenproblematiek worden twee risicogroepen onderscheiden namelijk:

- de sociaal economische risicogroepen: mensen met een lage opleiding en mens met een uitkering en mensen met gerings bestaanszekerheid (o.a. flexkrachten);
- de demografische risicogroepen: eenoudergezinnen, alleenstaande onder de AOW-leeftijd en de migranten.

Armoedebestrijding

Het beleid inzake schuldhulpverlening hangt nauw samen met het bredere beleid inzake armoedebestrijding en dit hangt weer samen met sociaal beleid met name inzake (vaste) arbeid en (fatsoenlijk) inkomen. Op 9 juli 2020 brachten wij een advies uit over kadernota armoedebestrijding "Koersen op de toekomst". Hierin gaven wij een aantal punten aan die relatie hebben met schuldhulpverlening, onder meer het volgende:

- geef nadrukkelijk structurele aandacht aan preventie armoede;
- signaleer probleemsituaties in het meest vroege stadium en betrek zo mogelijk ook huisartsen hierbij;
- zorg voor verbinding met belanghebbenden zoals woningbouwcorporaties en energieleveranciers.

Schuldhelpverlening

In hun brief aan de Tweede Kamer van 18 juni 2020 pleiten een groot aantal belangrijke partners zoals Landelijke Cliëntenraad, VNG en Divosa onder meer voor het volgende:

- regel schulden met de menselijke maat: betaalstress verminderen bij inwoners door coulanceregeling schuldeisers, brede inzet pauzeknop en schuldenrust;
- zorg voor versnelling in de reguliere schuldhelpverlening;
- intensiver de aanpak vroegsignalering

Beoordelingskader

Het beleid ten aanzien van schuldhelpverlening beoordelen we vanuit 5 uitgangspunten:

- *doorbreek het taboe op armoede en schulden*: maak oorzaken en gevolgen transparant;
- *preventie van armoede en schulden*: zo min mogelijk inwoners hebben minimaregelingen en schuldhelpverlening nodig;
- *vroegsignalering van schulden*: inwoners met beginnende problemen worden zo vroeg mogelijk benaderd voor het oplossen van schulden;
- *laagdrempelige toegang*: inwoners die hulp nodig hebben, hebben laagdrempelige toegang tot minimaregelingen en hulp bij schulden;
- *goede begeleiding en nazorg*: inwoners die hulp krijgen worden zo goed mogelijk begeleid voor, tijdens en na het hulptraject.

Ten aanzien van de uitvoering van schuldhelpverlening hanteren we de volgende 5 uitgangspunten:

- vertrouwen in de inwoner (denk aan belastingaffaire afgelopen jaar);
- geen wachttijden;
- geen drempels en geen beperkingen in de toegankelijkheid;
- zo min mogelijk overdrachtsmomenten;
- inwoner en zijn behoeften en mogelijkheden (schuldenvrij/schuldenrust) staan centraal.

Reactie op de nota beleidsregels

Bezien vanuit het bovenvermeld beoordelingskader, ons eerder gegeven advies over armoede en de genoemde brief aan de Tweede kamer, hebben wij de volgende opmerkingen.

Algemeen

- Het valt op dat er in het document wordt gesproken over: verzoeker, **cliënt**, belanghebbende, schuldenaar enz. Wij stellen voor een eenduidig woord te gebruiken: verzoeker.
- Bij de begripsbepalingen missen wij begrippen die verder wel in het stuk voorkomen zoals onder meer: schuldbemiddeling, schuldenaar, saneringskrediet, bewindvoerder enz.

Artikel 3

- In het stuk wordt niet duidelijk hoe snel iemand een eerste afspraak kan hebben. Wij stellen voor: binnen 2 weken na aanmelding.
- De beschikking of afwijzing vanuit het college wordt binnen 8 weken genomen. Dat vinden wij een lange tijd, wij stellen voor maximaal 4 weken.

Artikel 7

- Schulden lopen alleen maar op als je iemand langer laat wachten. Wij denken dat iemand niet snel genoeg geholpen kan worden als hij een hernieuwde aanvraag doet.
- Recidive kan een duidelijk signaal zijn van complexe problematiek waarbij mogelijk schuldsanering kan worden ingezet om mensen te motiveren ("afdwingen") om ook hulp op andere terreinen te accepteren.

Artikel 8

- Hier worden de weigeringsgronden (o.a. verslaving, veroordeling en psychische problemen) genoemd die de gemeente wil hanteren om mensen uit te sluiten van schuldbemiddeling. Door weigeren van schuldhelpverlening bij deze mensen, raken zij van kwaad tot erger en komen zij nooit uit de schulden.

- Niet uit de schulden komen heeft gevolgen voor het toekomstperspectief en daarmee samenhangende factoren zoals gezondheid en veiligheid (ook die van de kinderen).
- In veel landelijke nota's wordt gepleit voor het niet loslaten van mensen met complexe problematiek, maar juist bij deze mensen op lokaal niveau inzetten op integrale begeleiding.
- Deze mensen zullen toch geholpen moeten worden, hoe moeilijk dat soms ook is.
- Als de gemeente zich niet verantwoordelijk voelt voor een samenhangend traject, wie dan wel?
- Wij stellen voor dat de genoemde weigeringsgronden niet worden opgenomen, maar dat er voor eenieder maatwerk wordt gevonden.

Artikel 11

- Wanneer trekken de genoemde vastenlastenpartners (woningbouwcorporatie, zorgverzekeraar, enz.) aan de bel? Daarover moeten heldere afspraken gemaakt worden.

Artikel 12

- Is men aan de genoemde termijn van 3 maanden gehouden door artikel 432a lid 1 BW of kan 3 maanden verkort worden naar 1 maand?
- Kan de genoemde termijn van 4 weken verkort worden naar 2 weken, want de doorlooptijd moet zo kort mogelijk zijn.

Tot slot

Wij hopen met ons advies een bijdrage te hebben geleverd aan de nieuwe regels voor schuldhulpverlening 2021. Mocht u vragen hebben dan staan wij daar uiteraard voor open.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein,

Ab Czech, voorzitter

Leden van de Adviesraad

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN Ab
Czech, Ronnie Dekkers, Anne Emans, Matthieu Jansen, Nick Maas en
Mart van de Vorst Burgemeester en wethouders van Bergeijk t.a.v. de
ambtelijk secretaris

Datum: 3 maart 2021

Onderwerp: **Advies over de Verordening Leerlingenvervoer**

Geacht college,

In onze vergadering van woensdag 3 maart 2021 hebben wij de Verordening Leerlingenvervoer 2021 besproken. Deze verordening gaat de verordening uit 2014 en de bijbehorende beleidsregels uit 2016 vervangen. Ontwikkelingen (passend onderwijs) en gewenste aanpassingen (o.a. schooltijden en opstapplaatsen) zijn aldus verwerkt in het nieuwe concept.

Dit concept is gebaseerd op de nieuwe modelverordening van de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten). Deze modelverordening betreft een zogenoemde minimumregeling: gemeenten mogen ten gunste van de gebruiker wel meer faciliteren maar niet minder.

Ruim 100 leerlingen maken jaarlijks gebruik van het leerlingenvervoer; vervoer naar speciaal onderwijs dat niet in Bergeijk aanwezig is. Jaarlijks gaat het om bijna € 350.000. Relatief veel voor een kleine gemeente, hetgeen te maken heeft beperkte mogelijkheden van het openbaar vervoer van en naar Bergeijk.

De gemeente Bergeijk kent een klankbordgroep van ouders waarvan de kinderen gebruikmaken van het leerlingenvervoer. Deze klankbordgroep komt meerdere keren per jaar bijeen om ontwikkelingen en gang van zaken in het leerlingenvervoer te bespreken. De adviesraad juicht het toe dat de gemeente in deze de belanghebbende eindgebruikers direct betreft bij de ontwikkelingen. Op maandag 1 maart 2021 heeft deze klankbordgroep positief ingestemd met de voorstelde nieuwe concept verordening en beleidsregels.

Wij hebben op onze bijeenkomst van 3 maart nadere toelichting gekregen van de betrokken ambtenaren. Wij hebben geen vragen meer open staan en hebben verder ook geen opmerkingen. Wij sluiten ons aan bij het advies van de klankbordgroep en geven een positief advies.

Samenvattend advies:

- Wij geven een positief advies over de voorgelegde Verordening Leerlingenvervoer en beleidsregels 2021.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein,

Ab Czech, voorzitter

Leden van de Adviesraad

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN Ab
Czech, Ronnie Dekkers, Anne Emans, Matthieu Jansen, Nick Maas en
Mart van de Vorst Burgemeester en wethouders van Bergeijk t.a.v. de
ambtelijk secretaris

Datum: 7 september 2021

Onderwerp: **Wet inburgering**

Geacht college,

De nieuwe Wet inburgering treedt in werking op 1 januari 2022. Het Rijk heeft ervoor gekozen om enkel de uitvoering van de inburgering te decentraliseren en niet het inburgeringsbeleid. De minister is en blijft verantwoordelijk voor de inrichting en de werking van het stelsel als geheel. Op basis van het rijksbeleid hebben gemeenten plannen opgesteld over hoe zij de beoogde doelstellingen willen bereiken. Uiteraard hebben zij zo veel als mogelijk de eigen couleure lokale toegevoegd aan de inrichting van het nieuwe stelsel.

Inleiding

De nieuwe Wet inburgering moet een oplossing bieden voor de tekortkomingen van het huidige stelsel die een effectieve inburgering belemmeren, zoals: onrealistische verwachtingen ten aanzien van de eigen verantwoordelijkheid van de vergunninghouder, de complexiteit van het stelsel, weinig prikkels bij taalaanbieders voor het leveren van betere kwaliteit en maatwerk en een te grote scheiding tussen participatie en inburgering. Kern van de nieuwe aanpak is dat de regie op het inburgeren (weer) wordt teruggebracht bij de gemeente.

Het nieuwe stelsel zet in op een doorlopende lijn vanuit de opvang in het asielzoekerscentrum. Hierbij krijgt de gemeente de regierol. In de aanpak is veel meer aandacht voor de persoonlijke omstandigheden en mogelijkheden van de statushouder.

In de aanloop naar vaststelling van gemeentelijk beleid staan we voor belangrijke vraagstukken:

- hoe organiseert de gemeente de uitvoering?
- op welke wijze vindt regionale samenwerking plaats?
- sluiten de verschillende beleidsterreinen in het sociaal domein nu wel goed aan op het inburgeringsplan?
- welke belemmeringen zal de inburgeraar mogelijk tegenkomen bij de uitvoering van deze wet?

Taken vanuit de nieuwe wet

De regierol van gemeenten begint met een brede intake, waaronder een leerbaarheidstoets. Dit geeft op individueel niveau inzicht in de startpositie en de ontwikkelingsmogelijkheden van een inburgeringsplichtige. Deze toets helpt dan ook bij de keuze van een gepaste leerwerkroute en komt in het persoonlijke Plan Inburgering en Participatie (PIP).

De leerroutes worden onderscheiden in drie verschillende trajecten, te weten:

- Onderwijsroute: gericht op doorstroom naar onder meer MBO en HBO;
- Reguliere B1-route: het leren van de taal wordt hierbij gecombineerd met (vrijwilligers)werk en participatie;
- Z-route (zelfredzaamheidsroute): voor mensen voor wie de onderwijs- of B1-route buiten bereik ligt, komt er een speciale leerroute, zodat iedereen leert zich in de maatschappij zelfstandig te redden.

De Onderwijsroute (verwachting 3 deelnemers uit de Kempen) en de B1-route (verwachting 6 deelnemers uit de Kempen) worden uitgevoerd in Eindhoven. De Z-route (verwachting 20 deelnemers uit de Kempen) wordt uitgevoerd in de Kempen (centraal in Bladel) dan wel indien mogelijk lokaal (Aquinohuis).

Daarnaast hebben de gemeenten nog de volgende taken:

- Casusregie: het opstellen van een persoonlijk plan voor inburgering en participatie;
- Financieel ontzorgen: door middel van het inhouden van woon- en zorgkosten en het verstrekken van leefgeld in de eerste 6 maanden;
- Arbeidsmarktparticipatie: begeleiding richting arbeidsmarkt;
- Participatieverklaringstraject: kennismaken van de Nederlandse kernwaarden (o.a. gelijkheid en vrijheid);
- Maatschappelijke begeleiding: het regelen van praktische zaken.

Gelet op de beperkte omvang van de doelgroep is (boven)regionale samenwerking op bijna alle taken noodzakelijk. De volgende taakverdeling is hierbij gekozen:

- Regio Eindhoven: de onderwijsroute en de B1-route;
- Sub-regio de Kempen/Kempenplus: casusregie, financieel ontzorgen, participatieverklaring, arbeidsmarktparticipatie;
- Lokaal: maatschappelijke begeleiding door Vluchtelingenwerk.

Ten aanzien van de financiering kent het inburgeringsbudget twee typen kosten, te weten uitvoeringskosten en inburgeringsvoorzieningen. De uitvoeringskosten (met name de ambtelijke kosten) worden via een verdeelsleutel afgedekt door een rijksuitkering in het gemeentefonds. Het budget voor de financiering van de inburgeringsvoorzieningen (taallessen e.d.) wordt via een specifieke uitkering verstrekt. De totale structurele rijksbijdragen voor de inburgering voor Bergeijk bedragen voor 2022 ongeveer € 110.000 oplopend naar ongeveer € 210.000 in 2025.

Opmerkingen over het gekozen beleid

Aangezien de hoofdlijnen van de wet door het rijk reeds zijn vastgesteld, rest de ASD alleen advisering over de wijze van uitvoeren op regionaal, sub-regionaal en lokaal niveau. De keuzen van gemeenten daarbij zijn beperkt omdat nu eenmaal niet alles op lokaal niveau kan plaatsvinden met name vanwege de beperkte omvang en verschillende momenten van instroom van de doelgroep in combinatie met de inhoudelijke taakstelling (taalles op verschillende niveaus).

Mede in ogenschouw genomen wat er in het verleden mis ging met de inburgering hebben wij de volgende opmerkingen c.q. vragen:

- De mbo's in Nederland zijn afgehaakt bij de aanbestedingen omdat zij vinden dat er te weinig budget beschikbaar wordt gesteld. Dat is een verontrustend signaal, te meer daar het hier om decentralisatie gaat waarbij we waakzaam moeten zijn t.a.v. te lage budgetten zoals we die kennen bij de decentralisatie van de Jeugdwet en de WMO. Kunt u aangeven wat de stand van zaken is?
- Kinderopvang was in het verleden niet geregeld en onze vraag is of dat nu wel goed geregeld is en zo ja hoe dan?
- De gemeente heeft voor gezinsmigranten niet de plicht om een van de drie leerroutes aan te bieden, want hiervoor zijn deze migranten zelf verantwoordelijk. Lopen we nu het risico dat bijvoorbeeld de gezinsherenigers slecht zullen inburgeren bij gebrek aan toegankelijke voorzieningen en zo ja, wat gaat de gemeente daaraan doen?
- Een deel van de deelnemers zal naar Eindhoven moeten en een deel naar Bladel. Openbaar vervoer kan daarbij een behoorlijke drempel zijn. Hoe lost u dit op?
- Bij inkoop van trajecten is bij de Jeugdwet veel misgegaan omdat alle gegadigden die op papier aan de eisen voldeden een contract kregen. Dit had tot gevolg dat tientallen aanbieders met deelopdrachten werkten. Heeft u de inkoop bij de inburgering kunnen beperken tot een enkele kwalitatieve aanbieder?
- Het zou goed zijn om te komen tot duidelijke afspraken (wellicht voor de hele Kempen) over het gebruikmaken door inburgeraars van de voedselbank.
- Ten aanzien van de genoemde brede intake zou het goed zijn om vooraf aan de inburgeraar duidelijkheid te geven in welk proces hij/zij terecht komt, waartoe alle gevraagde informatie dient en welke keuzen er gemaakt gaan worden.
- De klantreis zoals in de gemeentelijke stukken wordt vermeld is vooral gericht op de taakverdeling tussen de organisaties die bij de gehele inburgeringsproces betrokken zijn. Het zou goed zijn om soortgelijk instrument te maken voor en vanuit het perspectief van de inburgeraar zelf.
- In de zorg en het welzijnswerk zijn maatjes-projecten welbekend. Wellicht goed om zo'n maatjes-project, in de vorm van gezinnen aan elkaar koppelen (Bergeijks gezin aan een gezin met nieuwkomers), ook bij inburgeraars te realiseren.

Advies

De ASD staat positief ten opzichte van het dossier inburgering en de keuzen die de gemeente maakt in regionaal, sub-regionaal en lokaal verband. De eerder vermelde vragen, opmerkingen en suggesties die wij hebben betreffen het rijksbudget, de organisatie van kinderopvang, inburgering gezinsherenigers, openbaar vervoer, de voedselbank, de inkoop van de (taal)trajecten, de brede intake, de klantreis en het maatjesproject.

Wij zijn bereid om ons advies desgewenst nader toe te lichten.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk,

Ab Czech, voorzitter

Leden van de adviesraad

Hanneke van Hoof, Ab Czech, Ronnie Dekkers, Anne Emans, Matthieu Jansen en Mart van de Vorst

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Burgemeester en wethouders van Bergeijk t.a.v.
de ambtelijk secretaris

Datum: 7 september 2021
Onderwerp: **Evaluatie dorpsondersteuners**

Geacht college,

De Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk (ASD) heeft in haar vergadering van 29 juni 2021 het verslag "Uitkomsten evaluatie dorpsondersteuning 2021" besproken. De ASD volgt de voortgang m.b.t. de inzet van de dorpsondersteuners met interesse hetgeen mede blijkt uit eerder verstrekte adviezen.

De ASD is van mening dat, naast de inzet van andere partijen, ook de inzet van dorpsondersteuners positief bijdraagt aan het initiëren en inbedden van lokale initiatieven binnen het brede sociale domein zoals jeugdhulp, armoedebestrijding, WMO, participatie en inburgering. De uitdagingen binnen deze terreinen zijn met de Covid-pandemie onverminderd groot mede in het licht van betaalbaarheid en beschikbaarheid van sociale voorzieningen.

De ASD pleit (opnieuw) voor een zichtbare regierol vanuit de gemeente Bergeijk. Het is aan de gemeente om het vergezicht binnen het sociaal domein te schetsen en daarbij lokale initiatieven te stimuleren. Welke grote thema's staan centraal de komende jaren en op welke wijze verwacht de gemeente Bergeijk in samenwerking met de dorpsraden en dorpsondersteuners hier nader invulling aan te (gaan) geven? Hoe kan burgerparticipatie verder gestimuleerd worden? Welke mogelijkheden zijn er om initiatieven zoals bijvoorbeeld WijWesterhoven & coöperatie Meer Riethoven ook in andere dorpskernen te ontplooiën?

In het verslag "Uitkomsten evaluatie dorpsondersteuning 2021", dat voor de vergadering van 29 juni 2021 is aangeleverd, staat vermeld dat de gemeente "voornemens" is om in samenwerking met de dorpsraden het gesprek te gaan voeren over doelstellingen. De adviesraad pleit voor een meer expliciete regierol van de gemeente waarin deze verbinding essentieel is.

"De adviesraad is daarom van mening dat een goede afstemming tussen dorpsondersteuners, dorpsraden en gemeente noodzakelijk is om gezamenlijk vastgestelde doelstellingen te realiseren."

Er is in de evaluatienotitie (nog) geen financiële paragraaf opgenomen. Tijdens de vergadering van 29 juni 2021 is door de ambtenaar toegelicht dat de gemeente Bergeijk financiële dekking heeft gevonden om de continuïteit van de inzet van de dorpsondersteuners te waarborgen. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de financiële continuïteit waar de ASD in haar advies van 7 juni 2016 (bijlage 2) aandacht voor heeft gevraagd.

Naast de dorpshuizen, die in elke dorpskern in voorwaardelijke zin een belangrijke faciliterende voorziening zijn, vormt de dorpsondersteuner een belangrijke verbindende schakel tussen het formele en informele veld. De adviesraad steunt het beginsel dat de dorpsondersteuner a priori niet gericht is op uitvoerende hulpverlening in individuele

ADVIESRAAD

situaties. Het uitgangspunt voor de inzet van de dorpsondersteuner wordt gevormd door signaleren, verbinden, initiëren en overdragen, doorverwijzen en zo nodig opschalen waar barrières en weeffouten in het systeem daartoe noodzakelijk zijn.

De adviesraad adviseert om:

- de inzet van dorpsondersteuners per dorpskern structureel te continueren en minimaal de huidige formatie-omvang te behouden;
- als kerntaak van de dorpsondersteuners te formuleren: signaleren en verbinden, initiëren en overdragen, doorverwijzen en opschalen;
- individuele hulpverlening niet (meer) tot de taken van een dorpsondersteuner te rekenen;
- tot goede afstemming te komen tussen dorpsraden, dorpsondersteuners en gemeente als noodzakelijke voorwaarde om de gezamenlijk vastgestelde doelstellingen te realiseren;
- de verbinding tussen de expertises van de dorpsondersteuners op efficiënte (digitale) wijze te organiseren en te bevorderen;
- een jaarlijkse voortgangsrapportage (door de dorpsraden/dorpsondersteuners) op te leveren gericht op de realisatie van de vooraf bepaalde en vastgestelde doelen als basis voor het overleg met de gemeente;
- de bekendheid van de dorpsondersteuners in de kernen structureel onder de aandacht te blijven brengen in diverse sociale media/zorgkrant/huis aan huis bladen bijvoorbeeld in de vorm van een aansprekend artikel.

Wij zijn bereid om ons advies desgewenst nader toe te lichten.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk,

Ab Czech, voorzitter

Leden van de adviesraad

Hanneke van Beek, Ab Czech, Ronnie Dekkers, Anne Emans, Matthieu Jansen en Mart van de Vorst

ADVIESRAAD SOCIAAL DOMEIN

Burgemeester en wethouders van Bergeijk t.a.v.
de ambtelijk secretaris

Datum: 15 december 2021
Onderwerp: **Evaluatie gemeenschapshuizenbeleid**

Geacht college,

Op uw verzoek adviseren wij op basis van de aangeleverde documenten: visiedocument gemeenschapshuizen, evaluatie gemeenschapshuizenbeleid, gemeenschapshuizenbeleid evaluatiedocument en gemeenschapshuizenbeleid raadsvoorstel. Wij hebben ons advies opgesteld na de vergadering van 7 december jl. Graag refereren we bij dit advies tevens aan het op uw verzoek uitgebrachte advies van 29 januari 2019 "Raadsvoorstel Evaluatie gemeenschapshuizenbeleid periode 2016-2018".

Het belang van de gemeenschapshuizen als belangrijke functie binnen de dorpskernen van Bergeijk wordt ondersteund door de ASD waarbij, indien de besturen er onverhoopt niet in slagen om aan de exploitatie te kunnen voldoen, de gemeente de continuïteit van de gemeenschapshuizen dient te waarborgen. Het gezamenlijk optrekken van de gemeente, de dorpsraden en het bestuur van de gemeenschapshuizen en de ouderensteunpunten vinden wij een goede ontwikkeling.

In het aangeboden raadsvoorstel valt ons op dat het stuk vooral financieel-technisch opgesteld is. In de overige documenten kan met meer enthousiasme en onderbouwing een beeld gegeven worden over hoe de gemeenschapshuizen hun rol binnen de kernen invullen. Tegen deze achtergrond, maar ook omdat de rol van de gemeenschapshuizen binnen de dorpskernen een belangrijke schakel vormen binnen het sociale domein, vragen we het college om na de verkiezingen te overwegen om de portefeuille van de gemeenschapshuizen in de volgende beleidsperiode over te hevelen naar de wethouder die ook de portefeuille 'Sociaal Domein' toegewezen krijgt. Hiermee wordt beoogd om een meer integrale benadering van de uitdagingen binnen het sociale domein te realiseren (langer thuis wonen, participatie, jeugd, inclusiviteit).

Voor de volgende punten vragen we aandacht:

1. Het uitgangspunt om de besturen van de gemeenschapshuizen verantwoordelijk te laten zijn voor de inhoud spreekt de ASD aan, dit neemt niet weg dat van de gemeente regie gevraagd mag worden in de toekomstbestendigheid van de sociale cohesie in bredere zin. Een belangrijke factor hierin betreft de beschikbaarheid van vrijwilligers, zowel in bestuurlijke functies als in uitvoerende zin. In de documenten wordt hier slechts beperkt op ingegaan. We adviseren om in overleg met de besturen in gesprek te gaan over op welke wijze vrijwilligersfuncties die noodzakelijk zijn voor goed functionerende gemeenschapshuizen toekomstbestendig gemaakt kan worden. Mogelijk kunnen de besturen nog verder ontzorgd worden op taken die in bredere zin door de gemeente overgenomen kunnen worden (vb. RI&E), zodat de besturen meer ruimte krijgen voor de inhoudelijke invulling van een passend activiteitenprogramma. De verbinding met de participatiewet en van daaruit mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt betrekken bij de gemeenschapshuizen vinden we een positieve ontwikkeling en zien we bijvoorbeeld ook terug binnen het Aquinohuis.

ADVIESRAAD

Gemeente Bergeijk

2. Door de financieel technische insteek van de stukken is er nauwelijks zicht op de inhoudelijke activiteiten die binnen de gemeenschapshuizen ontplooid worden en welke doelgroep/doelgroepen daarmee bereikt worden. Wat gebeurt er binnen de gemeenschapshuizen, voldoet dit aan de verwachtingen, welke wensen hebben de inwoners? Het aangeboden beleid geeft in die zin beperkte inhoudelijke richting. Er zijn bijvoorbeeld uitdagingen binnen de jeugdzorg; hoe wordt hierop ingespeeld door de besturen van de gemeenschapshuizen en welke 'regie'-rol neemt de gemeente hierin? Is de doelgroep jeugd vertegenwoordigd in de besturen, wordt de jeugd betrokken bij het vinden van een passend activiteitenprogramma? We zien hierin graag meer verdieping in hoe de gemeenschapshuizen bijdragen om diegenen die a priori minder participeren ook te betrekken en mee te laten doen.
3. De verbinding tussen Hoefzicht en De Buitengaander is financieel detaillistisch beschreven. Waarschijnlijk is er sprake van een bredere context; echter op basis van de aangeleverde stukken is de vraag of het vereiste bedrag om het verzinkte biljart te verplaatsen in verhouding staat tot de doelgroep die hier gebruik van maakt, of dat voor dit bedrag andere sociaal verbindende activiteiten meer resultaat opleveren? De ASD vraagt nadrukkelijk aandacht om te voorkomen dat gebruikers van activiteiten binnen steunpunt Hoefzicht problemen gaan ondervinden van de verhuizing naar De Buitengaander (bijvoorbeeld gericht op het realiseren van vervoer van de deelnemers van de dagbesteding).

Wij zijn bereid om ons advies desgewenst nader toe te lichten.

Namens de Adviesraad Sociaal Domein,

Ab Czech, voorzitter

Strategisch kader Adviesraad Sociaal Domein 2022-2026

Inleiding

Sinds de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) in 2007 ligt er een grotere verantwoordelijkheid bij de lokale overheden om delen van het sociaal beleid uit te voeren. De gedachte hierbij is dat gemeenten dichter bij de burgers staan en beter zicht hebben op de samenhang van de lokale voorzieningen. Na de WMO zijn in 2015 ook de Jeugdwet en Participatiewet ondergebracht bij gemeenten. De taken gebaseerd op deze drie wetten worden vervolgens het “sociaal domein” genoemd. De gemeenten zijn wettelijk verplicht om hiertoe een vorm van cliëntparticipatie te organiseren. De gemeente Bergeijk heeft er middels een verordening voor gekozen om zich te laten adviseren op het gebied van het brede sociaal domein door een Adviesraad Sociaal Domein (verder adviesraad genoemd).

Maatschappelijke ontwikkelingen

Er zijn maatschappelijke ontwikkelingen die de samenleving zorgen baren. Gezondheid is naar verwachting het grote thema van de 21ste eeuw. De daarmee samenhangende vraagstukken zoals bestaansonzekerheid, leefomgeving, klimaat, milieu en energie kennen tevens stevige geopolitieke en economische consequenties. De huidige wetenschappelijke inzichten in dit vraagstuk laten de hoge urgentie zien en geven daarmee belangrijke input aan de landelijke en lokale politieke agenda. Het precaire evenwicht tussen veiligheid en vrijheid zal blijvend aandacht vragen. Bij de aanpak van de Covidpandemie zijn we hier opnieuw getuigen van. Ook het afnemend vertrouwen in de overheid hangt hiermee sterk samen.

Voortschrijdende individualisering kent ook de tegenhangers zoals het gevoel er alleen voor te staan en zonder kompas te moeten koersen door een leven met de eindeloze mogelijkheden. Door de vergrijzing stijgt het aantal pensioengerechtigden terwijl tegelijkertijd het aantal werkenden daalt. Hierdoor komt de betaalbaarheid en beschikbaarheid van zorg sterk in het gedrang. Tot slot zijn er nog de grote uitdagingen op het gebied van de arbeidsmarkt (bestaansonzekerheid), woningmarkt (groot tekort aan woningen), de transformatie in het sociaal domein en geestelijke gezondheidszorg (lange wachtlijsten).

Deze thema's zullen ook hun weerslag krijgen op de vertaling naar lokaal beleid en daar op termijn ook direct van invloed zijn op de burgers van Bergeijk. Hiermee neemt de omvang en de complexiteit van het advieswerk van de adviesraad toe. Dit vraagt van de adviesraad om het maken van 'de juiste' keuzes en vanuit het belang van de burgers van de gemeente Bergeijk bij te dragen door het verstrekken van goede adviezen aan het college van B&W. Dit strategisch kader vormt zowel voor de adviesraad als voor de gemeente Bergeijk een richtsnoer voor de komende beleidsperiode.

Missie

De adviesraad heeft als formele taak een adviserende schakel te vormen tussen burgers en gemeentebestuur van Bergeijk bij beleidsopgaven op het sociaal domein. Ze doet dit onafhankelijk van politieke partijen om zo (gevraagd en ongevraagd) een bijdrage te leveren aan het versterken van een leefbare samenleving, waarin iedereen mee kan doen. Het welbevinden van de mensen in Bergeijk staat hierbij centraal.

ADVIESRAAD

De adviesraad bestaat uit personen die ervaring hebben met en/of kennis hebben van een of meerdere sociale domeinen.

Zij brengt die kennis en ervaring in en betreft andere deskundigen uit haar netwerk. Zij zoekt naar alternatieve inzichten en oplossingen en probeert ook om buiten bestaande kaders te denken. De leden adviseren op persoonlijke titel, zonder last of ruggenspraak.

Visie

De adviesraad richt zich op lokaal beleid en de effecten hiervan op de burgers van Bergeijk; het cliëntperspectief staat hierbij steeds voorop. Zij zet zich in om de kracht van burgerparticipatie, ondersteunende structuren, beleid en lokale initiatieven binnen het sociaal domein te versterken. Daarbij moet vaak ingespeeld worden op nieuwe landelijke ontwikkelingen. Lidmaatschap van de landelijke Koepel Adviesraden Sociaal Domein is daarom voor de adviesraad van belang ter informatie en oriëntatie. Zij wil bovendien leren van pilots en goede voorbeelden elders. Bij lokaal draagvlak en draagkracht wil zij deze uit laten rollen binnen de gemeente. Veel beleidsontwikkelingen en uitvoering vindt op Kempenniveau plaats. De adviesraad wil daarom de samenwerking met andere adviesraden van de Kempen en de cliëntenraad van de ISD op Kempenniveau versterken.

De adviesraad wil tijdig en proactief geïnformeerd en betrokken worden door de gemeente bijvoorbeeld door vroegtijdig mee te denken over speerpunten van beleid op het sociaal domein. Daarbij wil zij stakeholders en externe deskundigen uitnodigen om samen met een opbouwende kritische blik en expertise de kwaliteit van plannen te versterken.

Doelstellingen en werkwijze

Samenstelling en taakopvatting

De leden van de adviesraad nemen hieraan deel vanuit hun eigen ervaring en deskundigheid, opgedaan vanuit opleiding, beroep en/of in de praktijk. De adviesraad bestaat uit een mix van materiedeskundigen en ervaringsdeskundigen. Ze doen dit vanuit hun maatschappelijke betrokkenheid om de kwaliteit van het sociaal beleid en de uitvoering ervan binnen de gemeente Bergeijk verder te verbeteren.

Portefeuillehouders

De leden voelen zich individueel niet op alle terreinen van het sociaal domein deskundig. De groep als geheel dekt, qua deskundigheid en interesse, anno 2021 niet het gehele terrein af. Ook is ieders beschikbaarheid en bereidheid qua tijdsinzet beperkt. Het betreft immers vrijwilligerswerk, vaak naast een drukke baan en/of ander vrijwilligerswerk en hobby's. Om de spaarzaam beschikbare vrije tijd en deskundigheden binnen de adviesraad optimaal te kunnen benutten, zal ieder lid een bepaalde portefeuille op zich nemen. Het alternatief is om werkgroepen in te stellen, maar vanwege de geringe omvang van de adviesraad en vanwege de extra tijdbelasting is hier nadrukkelijk niet voor gekozen.

Bij vragen om advisering wordt bekeken of in de groep een portefeuillehouder het advies voor de groep kan voorbereiden. Ook zal deze portefeuillehouder voor zijn of haar taakveld het eerste aanspreekpunt zijn en als vertegenwoordiger optreden bij specifieke (regionale) bijeenkomsten. Tevens zal de portefeuillehouder de actualiteit van zijn taakveld in de gaten houden en de overige leden van de adviesraad die hierover regelmatig informeren. Op deze wijze kan ieder zich meer

focussen op een eigen aandachtsveld, dat aansluit op de eigen ervaring en interesse. Dat spaart tijd en versterkt de motivatie. In onderling overleg zal de taakverdeling nog gezien worden.

Afstemming met de gemeente

Op vraagstukken waarvoor de specialistische kennis en ervaring binnen de adviesraad ontbreekt, kan de adviesraad een deskundige van buiten de adviesraad om advies vragen. Deze nieuwe werkwijze

met portefeuillehouders binnen de adviesraad vraagt om een veel duidelijkere planning vanuit de gemeente van de te verwachten dossiers en meer preciezere omschrijving van de vragen om advies aan de adviesraad. Van belang zijn hierbij: de bestuurlijke prioriteit van de vraagstukken, de tijdigheid van beschikbare stukken en achtergrondinformatie, het doel van het gevraagde advies en de planning van het besluitvormingsproces. Dit vraagt om intensievere afstemming tussen gemeente en adviesraad in het voortraject van advisering. De voorzitter zal een meer sturende rol op zich nemen bij het vaststellen van de agenda.

Verbetering van de planning, prioritering en afstemming tussen de adviesraad en gemeente is sowieso absoluut noodzakelijk. Te vaak nog wordt de adviesraad op te korte termijn gevraagd om te adviseren over beleidsstukken, waar dan eigenlijk onvoldoende voorbereidingstijd voor beschikbaar is. De kwaliteit van advisering kan daaronder lijden. Uiteraard zal de adviesraad, ook onder tijdsdruk, altijd proberen een advies op acceptabel niveau te leveren. Als dat echter niet mogelijk blijkt, dan zal de adviesraad niet of later leveren. Dit zal dan afgestemd worden met de gemeente.

Belangrijke beleidswijzigingen zijn meestal geruime tijd vóór de benodigde gemeentelijke besluitvorming al in beeld. Vaak is dan nog niet alles uitgekristalliseerd. Dat is niet erg. De adviesraad wil hier door de gemeente dan toch zo snel mogelijk al bij betrokken worden, juist om in de pas te lopen met de gemeente qua informatievoorziening. Het streven is om samen te bekijken hoe de adviesraad geholpen kan worden, om het gewenste kennis- en ervaringsniveau op peil te brengen, om nog beter te kunnen adviseren. Dit zou kunnen in de vorm van themabijeenkomsten, werkbezoeken en excursies, lezingen en presentaties van gastsprekers en dergelijke. Door verbetering van planning, prioritering en afstemming tussen adviesraad en gemeente, kan het advieswerk in de laatste fase voor besluitvorming daarmee een stuk gemakkelijker worden en van betere kwaliteit. Bovendien is deze manier van samenwerken extra motiverend.

Bijeenkomsten

De beschikbaarheid van tijd voor vrijwilligerswerk staat algemeen onder druk. Dat geldt ook voor het advieswerk van de adviesraad. Zij wil zoveel mogelijk de beschikbare tijd bundelen en zo efficiënt mogelijk besteden. Daarom wil zij eventuele presentaties/lezingen en dergelijk koppelen aan de reguliere bijeenkomsten, uitbreiden en aansluiten op de reguliere werktijden, bijvoorbeeld van 18:00 tot 21:00 uur. Praktisch zou daarbij voorzien kunnen worden in een eenvoudige maaltijd met soep en een broodje. Het bijpraten tijdens het overleg kan achterwege gelaten worden door informatie vooraf gebundeld per mail te verstrekken.

Advisering dient volledig onafhankelijk plaats te kunnen vinden. Om deze onafhankelijkheid te waarborgen dienen de wethouder en betrokken beleidsadviseur niet aanwezig te zijn bij de beraadslaging en besluitvorming over een advies. We hechten echter veel waarde aan een goede verstandhouding met bestuur en ambtenaren en zij zijn dan ook van harte welkom op onze bijeenkomsten. De wethouder en beleidsadviseur zullen daarom standaard uitgenodigd worden om het eerste deel van het overleg bij te wonen om informatie te verstrekken en de aangedragen stukken nader toe te lichten en vragen te beantwoorden. De beraadslaging en besluitvorming over het advies zal in het tweede deel plaatsvinden zonder hun aanwezigheid. Wel zal de notulist (die geen inhoudelijke bemoeienis heeft met de dossiers) van de gemeente daarbij aanwezig blijven.

Bestuurlijke terugkoppeling

Terugkoppeling van de gemeentelijke besluitvorming in relatie tot ingebrachte adviezen wordt door de adviesraad als belangrijk ervaren. Dit is interessant, kan belangrijk zijn bij vervolgadvisen en is

motiverend. Het is ook een uiting van respect voor de inzet van tijd en deskundigheid van de adviesraad. Dit kan in de vorm van een mondelinge terugkoppeling in het reguliere overleg door de wethouder en bij zwaardere stukken in de vorm van een schriftelijke terugkoppeling door het college. In het geval dat dit wenselijk is, zal de adviesraad dit duidelijk bij het uitbrengen van haar advies vermelden.

Proactief adviseren

Veelal bepaalt het college de agenda van uit te brengen adviezen. De wens was en blijft om als adviesraad zelf ook proactief zaken te agenderen. Door wisseling van de samenstelling van de eigen adviesraad, ambtenaren, wethouders en gemeenteraad komt het hier niet altijd van. Iedere functionaris en organisatie heeft zijn eigen rol en ambitie, dus ook om zaken te agenderen. Uitwisseling van ideeën en afstemming hierover is belangrijk. Dat geldt zeker bij de aantreding van de nieuwe beleidsmedewerker sociaal domein eind 2021 en na de gemeenteraadsverkiezing begin 2022, waarbij mogelijk een andere wethouder en andere onderwerpspecialisten van de raadsfracties aantreden. Daarna blijft periodiek overleg nodig om elkaar en elkaars ideeën te kennen, zien en horen.

De adviesraad wil ook zelf initiatief nemen en daarop haar eigen regie kunnen pakken. Naast de invulling van haar signaalfunctie wil ze belangrijke onderwerpen uit de praktijk op de agenda kunnen zetten en de gemeente daarop ongevraagd adviseren. Tot nu toe is deze rol nauwelijks opgepakt. Om niet alleen een signaalfunctie te kunnen vervullen, is het nodig dat het bestaan én het doel van de adviesraad bij beleidsmedewerkers, college, raad en burgers bekend zijn.

Externe communicatie

De adviesraad wil onder eigen regie een minimum aan communicatiekanalen inrichten, zoals een website met een e-mailadres om vindbaar en bereikbaar te zijn voor externen. Het beheer van deze kanalen kan extern ingevuld worden. Onder een aparte kop onder de gemeenteberichten in de Eyckelbergh kan informatie opgenomen worden over de advisering door de adviesraad. Als 'header' voor deze artikelen, wordt een populaire introductie van de adviesraad opgenomen. Als algemene introductie van de adviesraad wordt eerst een uitgebreid artikel opgenomen in dit lokale weekblad. Het doel van toenemende zichtbaarheid voor het publiek is niet om individuele casussen te ontvangen en te (doen) behandelen, maar wel om algemene tendensen en problemen te kunnen onderkennen en aan de kaak te kunnen stellen.

Interne communicatie

Elkaar kennen, zien, horen en in elkaar in kunnen leven zijn belangrijk voor de groepssfeer. Dat is uiteraard belangrijk tijdens vergaderingen, maar ook daarbuiten. Daarom wordt een paar keer per jaar aansluitend aan het reguliere overleg een informele 'borrel' of etentje georganiseerd.

Binnen de adviesraad bestaan en ontstaan diverse functies: het voorzitterschap en diverse portefeuilles van deskundigen. Daarnaast is iedere functionaris ook nog gewoon lid. Leden kunnen, afhankelijk van het gespreksonderwerp, meerdere petten op hebben. Dat maakt dat de ene keer als lid een mening verkondigd wordt en de ander keer als functionaris. Voor de rest van het overleg kan het verwarrend zijn vanuit welke hoedanigheid een mening verkondigd wordt. Daarom wordt het belangrijker om te communiceren, in welke rol een standpunt verkondigd wordt. Dit is belangrijk bij intern overleg en zeker ook bij overleg waar ook externen bij aanwezig zijn, zoals bijvoorbeeld de vaste gemeentelijke vertegenwoordigers.

In de aanloop naar een uit te brengen advies mag de dialoog stevig gevoerd worden met inachtneming van respect voor de gesprekspartners en hun mening. Als op een onderwerp het 'pettenprobleem' dreigt te ontstaan is het altijd mogelijk om hiervoor een passende oplossing te kiezen. Dat kan betekenen het spreken als lid en niet als functionaris. In het geval van de voorzitter kan op een onderwerp het voorzitterschap even door een collega overgenomen worden. Als voorzien wordt, dat een stevige discussie in het bijzijn van externen gevoerd gaat worden, dan is het prettig als leden elkaar daar vooraf over informeren óf het initiatief nemen om het overleg onderling even voor te bespreken.

De adviesraad vindt het belangrijk om door de hele groep gedragen besluiten te formuleren, deze dan ook zo naar buiten te communiceren en eventueel verdedigen. Het uitgebrachte advies is immers altijd een collegiaal besluit. Persoonlijke opvattingen en discussies uit de adviesraad horen dan ook niet publiek bekend te worden.

De leden voelen zich samen verantwoordelijk voor de sfeer in de groep. Het is vrijwilligerswerk en nog meer dan bij de uitoefening van een beroep, moet het energie en plezier opleveren. Afspraak is om open en eerlijk te communiceren op het moment dat het gevoel over iets wat speelt niet goed is. Tijdens de werksessie op 11 september 2021 is hiervoor een goede basis gelegd.

Vergoeding

Uitbreiding van de adviesraad met enkele leden met andere deskundigheden zou ideaal zijn. Uit recente ervaringen blijkt het werven van nieuwe leden echter nauwelijks mogelijk te zijn. Ondanks de intrinsieke motivatie, kan de invoering van een vergoeding voor de vrijwilligers zorgen voor meer motivatie om dit werk voor een langere termijn te gaan en blijven doen. De adviesraad voorziet dat dit met ingang van 2022 echt nodig is om de kwaliteit van advisering te kunnen behouden en verbeteren

Er is, naast de WMO, met de Jeugdwet en Participatiewet een verbreding van het sociaal domein ontstaan. De materie is inhoudelijk vele malen complexer geworden. Het op peil houden van het aantal adviesraad-leden vormt in toenemende mate een uitdaging. Ondanks uitgebreide publiciteit leverde de laatste advertentie slechts één lid op.

Landelijk is in toenemende mate sprake van toekenning van financiële vergoedingen aan lokale adviesraden sociaal domein. Ook omringende gemeenten zoals Eindhoven, Valkenswaard, Bladel en Eersel kennen reeds enkele jaren een financiële vergoeding voor de werkzaamheden van de leden van de adviesraad.

Gemeenten zijn wettelijk verplicht voor het sociaal domein een vorm van burgerparticipatie in te richten zoals bijvoorbeeld een cliëntenraad of een adviesraad. In Bergeijk is gekozen voor een adviesraad. Op basis van een verordening worden de adviesraad-leden formeel benoemd door het college van B&W. De adviesraad heeft binnen de gemeente Bergeijk de formele status van adviesorgaan.

De vergoeding die door ons zal worden voorgesteld aan het college zal dan ook in lijn liggen met vergoedingen die worden toegekend aan commissieleden van gemeentelijke commissies. Hiermee ontstaat een duidelijk referentiepunt waarop het door ons voorgestelde bedrag zal worden gebaseerd.

Bergeijk, 3 november 2021

De Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk

Leden van de Adviesraad Sociaal Domein Bergeijk

Ronnie Dekkers, Anne Emans, Mart van de Vorst, Hanneke van Hoof, Matthieu Jansen (secretaris) en Ab Czech (voorzitter)